

**BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM NGHỆ THUẬT TRUNG ƯƠNG**

HOÀNG VÂN PHONG

**QUẢN LÝ NHÀ NƯỚC VỀ GIA ĐÌNH
Ở HUYỆN BẢO LẠC, TỈNH CAO BẰNG**

**TÓM TẮT
LUẬN VĂN THẠC SĨ QUẢN LÝ VĂN HÓA
KHÓA 9 (2018 -2020)**

Hà Nội, 2020

**CÔNG TRÌNH ĐÃ ĐƯỢC HOÀN THÀNH TẠI
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM NGHỆ THUẬT TRUNG ƯƠNG**

Người hướng dẫn khoa học: TS. Nguyễn Đình Mạnh

Phản biện 1: PGS. TS Nguyễn Hữu Thức

Trường Đại học Sư phạm Nghệ thuật Trung ương

Phản biện 2: PGS. TS Bùi Hoài Sơn

Viện Văn hóa Nghệ thuật quốc gia Việt Nam

Luận văn được bảo vệ trước Hội đồng chấm luận văn thạc sĩ
tại trường Đại học Sư phạm Nghệ thuật Trung ương

Vào ngày 07 tháng 8 năm 2020

Có thể tìm hiểu luận văn tại:

Thư viện Trường Đại học Sư phạm Nghệ thuật Trung ương

MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài

Gia đình là vấn đề lịch sử xã hội, có ý nghĩa rất quan trọng trong đời sống con người. Đây là môi trường quan trọng hình thành, nuôi dưỡng và giáo dục nhân cách con người, là nơi mỗi người được rèn luyện, phát triển theo hướng chân - thiện - mỹ. Chủ tịch Hồ Chí Minh đã khẳng định: *Quan tâm đến gia đình là đúng vì nhiều gia đình cộng lại mới thành xã hội, gia đình tốt thì*. Nhận thức gia đình có vị trí, vai trò hết sức quan trọng đối với quá trình phát triển của đất nước, Đảng và Nhà nước luôn quan tâm công tác chăm lo xây dựng gia đình.

Thực trạng quản lý nhà nước về gia đình ở huyện Bảo Lạc trong thời gian qua đã đạt được những thành tựu to lớn, giúp gia đình ở huyện Bảo Lạc tiếp cận được các giá trị tiên tiến của gia đình xã hội hiện đại, đời sống gia đình từng bước nâng cao và phát triển, bên cạnh những thành tựu, kết quả đạt được cũng cho thấy những hạn chế, bất cập trong công tác quản lý nhà nước về gia đình. Nguyên nhân của tình hình trên là do quản lý nhà nước về gia đình là một lĩnh vực đa ngành quản lý, sự phối hợp và quản lý của các ngành chưa tốt; nhận thức của các cấp lãnh đạo và người dân về vị trí, vai trò của gia đình và công tác gia đình trong thời kỳ công nghiệp hóa,

hiện đại hóa còn nhiều hạn chế; các cấp, ngành chưa quan tâm đúng mức tới việc chỉ đạo công tác gia đình, công tác gia đình ở các tộc người còn gặp nhiều khó khăn; nhiều vấn đề bức xúc về gia đình chưa được xử lý kịp thời; đầu tư cho lĩnh vực gia đình chưa tương xứng với yêu cầu mới.

Trên đây là những lý do tác giả lựa chọn đề tài “***Quản lý nhà nước về gia đình ở huyện Bảo Lạc, tỉnh Cao Bằng***” làm luận văn tốt nghiệp Cao học, ngành Quản lý văn hóa.

2. Tình hình nghiên cứu

2.1. Những nghiên cứu liên quan về gia đình

Cuốn *Nguồn gốc gia đình, của chế độ tư hữu và nhà nước của Ăngghen* được xuất bản năm 1984 tại Nxb Sự thật, Hà Nội, đây được coi là tác phẩm tiên phong viết về lịch sử của gia đình. Trong cuốn sách này, vấn đề nguồn gốc của gia đình được soi sáng như là quá trình phát sinh của chế độ một vợ, một chồng. Quá trình này bị chế định như Ăngghen đã nêu, không phải bởi tình yêu nam nữ, yếu tố được coi là sản phẩm của một quá trình phát triển đầy lâu dài và đầy mâu thuẫn của lịch sử, mà bởi sự hình thành chế độ tư hữu và nhà nước.

Cuốn *Lối sống gia đình ngày nay* của tác giả Mai Huy Bích được xuất bản năm 1987 tại Nxb Phụ nữ, Hà Nội. Trong cuốn sách này tác giả đã đề cập đến những vấn đề về gia đình nói

chung; gia đình và xã hội; lối sống gia đình; sự phát triển của con người trong xã hội dưới ảnh hưởng của giáo dục gia đình.

Cuốn *Gia đình học* của tác giả Đặng Cảnh Khanh và Lê Thị Quý được xuất bản năm 2007 tại Nxb Lý luận chính trị. Đây là một công trình nghiên cứu công phu về gia đình gồm 5 phần và 22 chương, cuốn sách được viết dưới dạng bài giảng và bao gồm các vấn đề về tình yêu, hôn nhân và gia đình.

Cuốn *Văn hóa gia đình trong xã hội đương đại* với nhiều tác giả được xuất bản năm 2019 tại Nxb Văn hóa dân tộc. Đây là cuốn sách tập hợp các bài viết, ý kiến, giải pháp của các chuyên gia, nhà quản lý đối với việc xây dựng và phát triển văn hóa gia đình trong xã hội đương đại, hướng tới xây dựng gia đình Việt Nam “no ấm, tiến bộ, hạnh phúc, thực sự là tổ ấm của mỗi người, là tế bào lành mạnh của xã hội” như Chiến lược phát triển gia đình Việt Nam đến năm 2020, tầm nhìn 2030 đã đề ra.

2.2. Những nghiên cứu liên quan đến quản lý nhà nước về gia đình

Cuốn *Gia đình, phụ nữ Việt Nam với dân số, văn hóa và sự phát triển bền vững* của tác giả Lê Thị xuất bản năm 2004 tại Nxb Khoa học Xã hội, đã nêu vai trò, vị trí của gia đình và người phụ nữ trong mối quan hệ và tác động lẫn nhau với vấn

đề dân số, văn hóa, cũng như sự phát triển bền vững của môi trường và sự ảnh hưởng của xu thế toàn cầu hóa đối với sự phát triển của đất nước nên các gia đình và người phụ nữ vươn lên như thế nào trong việc thực hiện vai trò chức năng của mình để có thể đưa đất nước ta hòa nhập vào bước tiến chung của nhân loại một cách tốt nhất, mà không hòa tan, theo đuổi hay bị tụt hậu.

Cuốn sách *Quản lý nhà nước về gia đình lý luận và thực tiễn* của tác giả Lê Thị Quý xuất bản năm 2011 tại Nxb Dân Trí, đã đưa ra những lý luận về tầm quan trọng của quản lý nhà nước về gia đình, đánh giá sự quan tâm đúng mức tới việc nghiên cứu, lãnh đạo, chỉ đạo công tác gia đình hiện nay và thực tiễn hoạt động nội dung của công tác gia đình như kỹ năng ứng xử các thành viên trong gia đình...

Bài viết *Quản lý nhà nước về gia đình ở Việt nam hiện nay* của tác giả Đỗ Hoàng Du chuyên viên cao cấp, Hội nghề công tác xã hội Việt Nam, cũng đã đưa ra những khái niệm cơ bản thuộc lĩnh vực gia đình, chỉ rõ những khó khăn trong quản lý nhà nước đối với gia đình, đề xuất một số khuyến nghị nhằm hoàn thiện bộ máy cũng như điều chỉnh hợp lý về chức năng và phân quyền để công tác quản lý nhà nước về gia đình đạt kết quả tốt.

Như vậy, những công trình của các tác giả liên quan về gia đình và quản lý nhà nước về gia đình ở trên là mang tính tài liệu tham khảo có giá trị. Ở đó làm sáng tỏ một số lý luận và thực tiễn về gia đình, văn hóa gia đình, quản lý nhà nước về gia đình. Tuy nhiên, trong số đó chưa có công trình nào trùng với đề tài nghiên cứu của luận văn. Tác giả đã tiếp thu những kết quả trên, vận dụng vào nghiên cứu thực tiễn quản lý nhà nước về gia đình ở huyện Bảo Lạc, tỉnh Cao Bằng đáp ứng yêu cầu phát triển hiện nay.

3. Mục đích và nhiệm vụ nghiên cứu

3.1. Mục đích nghiên cứu

Vận dụng lý luận quản lý nhà nước về gia đình, đánh giá đúng thực trạng công tác quản lý nhà nước về gia đình ở huyện Bảo Lạc, tỉnh Cao Bằng. Từ đó đề xuất một số giải pháp nâng cao hiệu quả quản lý nhà nước về gia đình ở huyện Bảo Lạc trong thời gian tới.

3.2. Nhiệm vụ nghiên cứu

Hệ thống hóa cơ sở lý luận quản lý nhà nước về gia đình.

Khái quát về gia đình huyện Bảo Lạc, tỉnh Cao Bằng.

Khảo sát, mô tả, phân tích, đánh giá đúng thực trạng công tác quản lý nhà nước về gia đình ở huyện Bảo Lạc, tỉnh Cao Bằng.

Đề xuất một số giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả quản lý nhà nước về gia đình ở huyện Bảo Lạc trong thời gian tới.

4. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu

4.1. Đối tượng nghiên cứu

Đối tượng nghiên cứu chính của luận văn là quản lý nhà nước về gia đình ở huyện Bảo Lạc, tỉnh Cao Bằng dưới góc nhìn quản lý văn hóa.

4.2. Phạm vi nghiên cứu

Về không gian: hoạt động quản lý nhà nước về gia đình trên địa bàn huyện Bảo Lạc, tỉnh Cao Bằng.

Về thời gian: từ năm 2013 đến nay. Vì đây là năm Chính phủ ban hành Nghị định số 02/2013/NĐ-CP về công tác gia đình.

5. Phương pháp nghiên cứu

- Phương pháp phân tích - tổng hợp.
- Phương pháp khảo sát, điền dã thực tế tại địa phương.
- Phương pháp tiếp cận liên ngành.

6. Những đóng góp của luận văn

Đây là công trình đầu tiên nghiên cứu chuyên sâu về công tác quản lý nhà nước về gia đình ở huyện Bảo Lạc, tỉnh Cao Bằng. Kết quả nghiên cứu bổ sung căn cứ từ thực tiễn góp phần hoàn thiện lý luận quản lý nhà nước về gia đình.

Luận văn cung cấp nguồn tư liệu có giá trị khoa học đáng tin cậy cho các nhà nghiên cứu tham khảo và giúp các nhà nghiên cứu hiểu rõ về gia đình, công tác gia đình trong quá trình xây dựng các chính sách về gia đình.

7. Bố cục của luận văn

Ngoài phần Mở đầu, Kết luận, Tài liệu tham khảo và Phụ lục, luận văn có 3 chương:

Chương 1. Một số vấn đề chung quản lý nhà nước về gia đình và khái quát gia đình ở huyện Bảo Lạc, tỉnh Cao Bằng.

Chương 2. Thực trạng quản lý nhà nước về gia đình ở huyện Bảo Lạc, tỉnh Cao Bằng.

Chương 3. Nâng cao hiệu quả quản lý nhà nước về gia đình ở huyện Bảo Lạc, tỉnh Cao Bằng.

Chương 1
MỘT SỐ VẤN ĐỀ CHUNG QUẢN LÝ NHÀ NƯỚC
VỀ GIA ĐÌNH VÀ KHÁI QUÁT GIA ĐÌNH
Ở HUYỆN BẢO LẠC

1.1. Một số vấn đề chung quản lý nhà nước về gia đình

1.1.1. Một số khái niệm

1.1.1.1. Gia đình

Gia đình là một nhóm xã hội được hình thành trên cơ sở các quan hệ hôn nhân và quan hệ huyết thống nảy sinh từ quan hệ hôn nhân hoặc quan hệ nuôi dưỡng, gắn bó với nhau về tình cảm, chia sẻ kinh tế, trách nhiệm và quyền lợi, chịu sự ràng buộc có tính pháp lý được xã hội và nhà nước thừa nhận và bảo vệ, tạo thành một nền văn hóa chung.

1.1.1.2. Quản lý nhà nước

Quản lý là sự tác động có ý thức, thể hiện quyền lực của chủ thể quản lý tới đối tượng quản lý, được tiến hành theo cơ chế và phương thức quản lý đối với từng nội dung cụ thể nhằm đạt hiệu quả với mục tiêu đặt ra. Quản lý ra đời chính là nhằm đến hiệu quả lớn hơn, năng suất cao hơn trong công việc.

Quản lý nhà nước là một dạng quản lý xã hội đặc biệt, mang tính quyền lực nhà nước và sử dụng pháp luật nhà nước để điều chỉnh hành vi hoạt động của con người trên tất cả các lĩnh vực của đời sống xã hội do các cơ quan trong bộ máy nhà

nước thực hiện, nhằm thỏa mãn nhu cầu hợp pháp của con người, duy trì sự ổn định và phát triển của xã hội.

1.1.1.3. Quản lý nhà nước về gia đình

Quản lý nhà nước về gia đình là sự tác động và điều chỉnh mang tính quyền lực nhà nước đối với các quá trình hình thành, tồn tại, phát triển của gia đình và hành vi của các thành viên trong gia đình nhằm đảm bảo để gia đình thực hiện đầy đủ các chức năng của mình và vận hành theo đúng mục tiêu, định hướng mong muốn đạt đến.

1.1.2. Các chức năng của gia đình

- Chức năng sinh sản - tái sản xuất con người.
- Chức năng kinh tế và tổ chức đời sống gia đình.
- Chức năng giáo dục của gia đình.
- Chức năng thỏa mãn những nhu cầu tâm - sinh lý tình cảm.

1.1.3. Nội dung quản lý nhà nước về gia đình

1. Xây dựng và tổ chức thực hiện chính sách, pháp luật về công tác gia đình.
2. Tuyên truyền chính sách, pháp luật, kiến thức về gia đình.
3. Các hoạt động hỗ trợ xây dựng gia đình
4. Thanh tra, kiểm tra và xử lý vi phạm pháp luật về công tác gia đình

1.1.4. Quan điểm của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước về gia đình và quản lý nhà nước về gia đình

- Quan điểm, chủ trương của Đảng
- Chính sách, pháp luật của Nhà nước

1.2. Khái quát về gia đình huyện Bảo Lạc

1.2.1. Khái quát huyện Bảo Lạc

1.2.1.1. Quá trình hình thành phát triển địa danh hành chính

Hiện nay, huyện Bảo Lạc có 17 đơn vị hành chính, gồm 16 xã và 1 thị trấn, bao gồm các xã Hồng Trị, Kim Cúc, Hưng Đạo, Hưng Thịnh, Sơn Lộ, Huy Giáp, Sơn Lập, Đình Phùng, Cốc Pàng, Cô Ba, Hồng An, Khánh xuân, Xuân Trường, Phan Thanh, Bảo Toàn, Thượng Hà và thị trấn Bảo Lạc. Trong đó có 5 xã giáp với Trung Quốc, gồm: Khánh Xuân, Xuân Trường, Cô Ba, Cốc Pàng, Thượng Hà, với chiều dài đường biên là 56,7 km.

1.2.1.2. Vị trí, đặc điểm tự nhiên

Bảo Lạc là huyện vùng cao biên giới, nằm về phía tây của tỉnh Cao Bằng, cách Thành phố Cao Bằng 134 km theo Quốc lộ 34 Cao Bằng - Hà Giang.

Tổng diện tích tự nhiên là 91.926 ha, có địa hình rất phức tạp, hiểm trở, bị chia cắt mạnh bởi hệ thống núi cao kéo dài. Có ngọn Phja Dạ cao 1980m so với mực nước biển và có khí

hậu nhiệt đới gió mùa, mỗi năm chia làm hai mùa rõ rệt: mùa mưa, mùa khô.

1.2.1.3. Đặc điểm kinh tế, văn hóa, xã hội

Đặc điểm kinh tế

Mang đặc trưng huyện miền núi, cho nên kinh tế của Bảo Lạc tồn tại 3 loại hình chủ yếu là: Kinh tế hái lượm, loại hình canh tác nương rẫy và loại hình canh tác ruộng nước.

Đặc điểm văn hóa - xã hội

Người dân ở huyện Bảo Lạc có một đời sống văn hóa tinh thần phong phú từ những loại hình văn hóa truyền thống như nếp sống, việc cưới, việc tang, tôn giáo, tín ngưỡng. Đến nay đều được gìn giữ và phát huy có kế thừa và giao lưu với các loại hình văn hóa khác trong vùng, miền đã tạo nên những bản sắc văn hóa tinh thần phong phú và đa dạng phù hợp với nội dung xây dựng và phát triển văn hóa tiên tiến đậm đà bản sắc dân tộc mà Đảng ta đã đưa ra tại Nghị quyết trung ương 5 (khóa VIII).

1.2.2. Đặc điểm gia đình ở huyện Bảo Lạc

1.2.2.1. Gia đình truyền thống

Về quy mô gia đình.

Về hôn nhân gia đình.

Về ứng xử trong gia đình.

Về giáo dục trong gia đình.

Về việc tang trong gia đình.

Các nghi lễ tín ngưỡng trong gia đình.

1.2.2.2. Gia đình hiện nay

Về quy mô gia đình.

Về hôn nhân gia đình.

Về ứng xử trong gia đình.

Về phong tục tập quán trong phạm vi gia đình.

1.3. Vai trò quản lý nhà nước về gia đình đối với phát triển kinh tế xã hội ở huyện Bảo Lạc

1. Con người phát triển toàn diện cả về thân - thiện - mỹ.
2. Tạo ra nguồn nhân lực chất lượng cao.
3. Bài trừ các tệ nạn, phát triển gia đình bền vững.
4. Bảo tồn và phát huy những giá trị truyền thống.

Tiểu kết

Chương 2

THỰC TRẠNG QUẢN LÝ NHÀ NƯỚC VỀ GIA ĐÌNH Ở HUYỆN BẢO LẠC, TỈNH CAO BẰNG

2.1. Các chủ thể quản lý và cơ chế hoạt động

2.1.1. Chủ thể quản lý nhà nước

2.1.1.1. Chủ thể quản lý trực tiếp

UBND huyện Bảo Lạc thực hiện công tác quản lý nhà nước về gia đình ở huyện Bảo Lạc, trực tiếp giao cho Phòng Văn hóa và Thông tin đảm nhiệm và thực hiện những nhiệm vụ, nội dung về gia đình từ cấp trên giao phó. UBND xã, thị trấn là đơn vị trực tiếp quản lý nhà nước tại địa bàn xã, thị trấn.

2.1.1.2. Các chủ thể quản lý phối hợp

Phòng Nội vụ; Phòng Giáo dục và đào tạo; Phòng Lao động, Thương binh và xã hội; Phòng Tài nguyên môi trường; Phòng Kinh tế hạ tầng; Phòng Nông nghiệp phát triển nông thôn; Phòng Y tế; Phòng Tài chính và kế hoạch; Phòng Tư pháp; Công an huyện;

2.1.2. Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức thành viên

Trong Nghị định 02/2013/NĐ-CP ngày 03/01/2013 của Chính phủ về công tác gia đình, tại Điều 24 đã nêu rõ: “Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức thành viên tham gia tuyên truyền, phổ biến, giáo dục chính

sách, pháp luật, kiểm tra, giám sát việc thực hiện chính sách, pháp luật về công tác gia đình theo quy định của pháp luật”.

2.2. Hoạt động quản lý nhà nước về gia đình ở huyện Bảo Lạc

2.2.1. Xây dựng và tổ chức thực hiện chính sách, pháp luật về gia đình

Nhìn chung, việc triển khai thực hiện các nhiệm vụ cơ bản đã làm tốt, bước đầu tạo được sự chuyển biến trong đồng bào các dân tộc thiểu số.

2.2.2. Tuyên truyền chính sách, pháp luật, kiến thức về gia đình

Công tác tuyên truyền được đẩy mạnh đến các cơ sở, ý nghĩa của các ngày lễ liên quan đến gia đình trên các phương tiện thông tin đại chúng và chuyên mục, hoạt động vì mục tiêu xây dựng gia đình hạnh phúc được triển khai lồng ghép có hiệu quả trong các phong trào thi đua yêu nước, các mục tiêu phát triển kinh tế, xã hội.

2.2.3. Các hoạt động hỗ trợ xây dựng gia đình

2.2.3.1. Phát triển kinh tế hộ gia đình

Huyện Bảo Lạc có nhiều chính sách phát triển kinh tế gia đình, huyện luôn quan tâm và tạo điều kiện cho phát triển kinh tế bền vững. Ngoài những loại hình kinh tế truyền thống mang tính tự cung, tự cấp thì nay nhiều gia đình đã vươn lên làm

giàu từ việc mở rộng các loại hình kinh tế mang giá trị kinh tế cao. Tận dụng nhưng lợi thế của địa bàn miền núi, diện tích đất lâm nghiệp nhân dân đã có những bước đi đúng đắn trong việc phủ xanh rừng mà đem lại hiệu quả kinh tế cao, qua đó từng bước nâng cao thu nhập, đời sống của người dân và đẩy nhanh công tác xóa đói giảm nghèo tại địa phương.

2.2.3.2. Hôn nhân gia đình

Trên lĩnh vực hôn nhân từng bước chuyển biến về tư tưởng và nhận thức của nhân dân, các hiện tượng như tảo hôn, ly hôn... được giảm mạnh, trong đó việc xây dựng gia đình văn hóa đã tác động tích cực đến nền tảng gia đình với những quy tắc ứng xử tốt đẹp, lối sống văn hóa, phát huy những giá trị đạo đức truyền thống của gia đình Bảo Lạc tiến tới xây dựng gia đình ấm no, hòa thuận, hạnh phúc và văn minh.

2.2.3.3. Giáo dục đạo đức, lối sống trong gia đình

Những năm qua huyện đã thực hiện tốt các vấn đề liên quan đến giáo dục đạo đức, lối sống trong gia đình, trong đó vấn đề quan tâm nhất là trẻ em. Bên cạnh đó huyện cũng đưa Bộ quy tắc ứng xử trong gia đình lồng ghép vào các kế hoạch, chương trình giáo giục đạo đức, lối sống trong gia đình.

2.2.3.4. Thực hiện phòng, chống bạo lực gia đình

Huyện đã tích cực triển khai Luật Phòng, chống bạo lực gia đình, ban hành các văn bản hướng dẫn thi hành luật đến các cơ quan, ban ngành, đơn vị trên địa bàn huyện và UBND các xã, thị trấn. Các cấp, ngành đã thường xuyên tổ chức, hướng dẫn các địa phương, các hoạt động văn hóa, nghệ thuật, thể thao, hội diễn, hội thi... tuyên truyền mạnh mẽ công tác gia đình và Luật Phòng, chống bạo lực gia đình nhân các ngày kỉ niệm như: ngày Quốc tế phụ nữ 08/3; ngày Gia đình Việt Nam 28/6 và ngày thế giới xóa bỏ bạo lực đối với phụ nữ 25/11.

2.2.3.6. Tổ chức kỉ niệm ngày Gia đình Việt Nam

Các cơ quan, ban, ngành đoàn thể cùng vận động và tuyên truyền cho nhân dân tổ chức ngày Gia đình Việt Nam với chủ đề **“Bữa cơm gia đình ấm áp yêu thương”** với ý nghĩa nhằm trân trọng những giây phút sum họp của từng gia đình bên bữa cơm gia đình hạnh phúc đầm ấm. Đồng thời, giáo dục các thành viên trong gia đình nhận thức được giá trị của những giây phút sum họp bên bữa cơm gia đình từ đó giáo dục trách nhiệm của mỗi thành viên trong xây dựng gia đình đầm ấm, hạnh phúc.

2.2.4. Thanh tra, kiểm tra, xử lý vi phạm và khen thưởng trong công tác gia đình

1. Thanh tra và xử lý vi phạm trong công tác gia đình.
2. Khen thưởng trong công tác quản lý nhà nước về gia đình.

2.3. Đánh giá chung

2.3.1. Những ưu điểm

2.3.2. Những hạn chế, yếu kém và nguyên nhân

1. Những hạn chế, yếu kém
2. Nguyên nhân của những hạn chế

Tiểu kết

Chương 3

GIẢI PHÁP NÂNG CAO HIỆU QUẢ QUẢN LÝ NHÀ NƯỚC VỀ GIA ĐÌNH Ở HUYỆN BẢO LẠC

3.1. Những nhân tố tác động đến quản lý nhà nước về gia đình ở huyện Bảo Lạc

Gia đình là hình ảnh sinh động thể hiện trình độ phát triển văn hóa của mỗi quốc gia dân tộc, là cái gốc để tạo nên sự văn minh của loài người. Gia đình là môi trường quan trọng trong việc giáo dục và hình thành nếp sống, lối sống và góp phần hình thành nhân cách cho mỗi thành viên trong gia đình. Vì vậy trong công tác gia đình đã có những nhân tố tích cực và tiêu cực tác động đến quản lý nhà nước về gia đình.

3.2. Phương hướng và nhiệm vụ để nâng cao hiệu quả quản lý nhà nước về gia đình ở huyện Bảo Lạc

3.2.1. Phương hướng

Xây dựng gia đình theo những mục tiêu giá trị chuẩn mực mới, kế thừa và phát huy các giá trị truyền thống tốt đẹp, tiếp thu có chọn lọc các giá trị tiên tiến của gia đình trong xã hội phát triển, đảm bảo các điều kiện để con người phát triển toàn diện về chính trị, tư tưởng, đạo đức, thể chất, năng lực sáng tạo; tuân thủ pháp luật; có ý thức cộng đồng, trọng nghĩa tình, lối sống văn hóa, quan hệ hài hòa trong gia đình, cộng đồng, xã hội

và xây dựng gia đình đoàn kết, hòa thuận, bình đẳng, hạnh phúc, nề nếp, đời sống kinh tế phát triển ổn định. Phát sinh tinh thần tương thân tương ái, tự nguyện, tính tự quản, dân chủ và năng lực làm chủ trong sinh hoạt cộng đồng, xây dựng môi trường sống lành mạnh, bảo vệ môi trường sinh thái.

3.2.2. Nhiệm vụ

Phòng Văn hóa và Thông tin huyện Bảo Lạc căn cứ vào chức năng, nhiệm vụ, chủ trì phối hợp với các cấp, ngành và UBND các xã, thị trấn xây dựng ban hành các kế hoạch hướng dẫn, tổ chức và triển khai trên địa bàn huyện.

3.3. Giải pháp nâng cao hiệu quả quản lý nhà nước về gia đình ở huyện Bảo Lạc

3.3.1. Quan tâm xây dựng thể chế và triển khai các văn bản quy phạm pháp luật, chỉ đạo điều hành về lĩnh vực gia đình

1. Xây dựng và hoàn thiện các văn bản quy phạm pháp luật về gia đình
2. Tăng cường tuyên truyền chính sách, pháp luật, kiến thức về gia đình

3.3.2. Hoàn thiện tổ chức bộ máy và nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ quản lý

1. Về tổ chức bộ máy
2. Nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ quản lý

3. Phát huy vai trò của cộng tác viên tại địa phương

3.3.3. Tăng cường nguồn lực tài chính cho công tác gia đình

1. Đầu tư của Nhà nước

- Tại Trung ương

- Tại địa phương

2. Công tác xã hội hóa các hoạt động phục vụ cho sự phát triển gia đình

3.3.4. Nâng cao chất lượng việc tổ chức các hoạt động hỗ trợ xây dựng gia đình

1. Phát triển kinh tế hộ gia đình

2. Hôn nhân gia đình

3. Giáo dục đạo đức, lối sống trong gia đình

4. Phòng, chống bạo lực gia đình

5. Xây dựng gia đình văn hóa

6. Hướng dẫn tổ chức kỷ niệm ngày Gia đình Việt Nam

3.3.5. Tăng cường công tác thanh tra, kiểm tra, xử lý vi phạm và khen thưởng trong lĩnh vực gia đình

Công tác thanh tra, kiểm tra và xử lý vi phạm và khen thưởng là việc quan trọng trong công tác quản lý nhà nước về gia đình. Thông qua kiểm tra, thanh tra để nhằm phát huy những nhân tố tích cực, phát hiện hoặc phòng ngừa những vi phạm, góp phần thúc đẩy và hoàn thành nhiệm vụ trong hoạt

động quản lý nhà nước. Từ đó tạo điều kiện để từng bước hoàn thiện cơ chế quản lý, tăng cường pháp chế xã hội chủ nghĩa, bảo vệ lợi ích Nhà nước, tổ chức và công dân.

Tóm lại, Các giải pháp trên đây cần phải được tiến hành một cách đồng bộ, toàn diện, xuyên suốt cả thời kỳ xây dựng và phát triển sự nghiệp gia đình hiện nay.

Tiểu kết

KẾT LUẬN

Huyện Bảo Lạc là một huyện nghèo của tỉnh Cao Bằng nằm ở phía Tây và có đường biên giới với tỉnh Quảng Tây (Trung Quốc) bao gồm 08 tộc người cùng sinh sống với dân số khoảng 57.000 người. Quản lý nhà nước về gia đình ở huyện Bảo Lạc là một lĩnh vực mới và tương đối chuyên biệt, nhưng lại có tác động lớn đến gia đình - yếu tố quan trọng cấu thành nên xã hội. Từ khi ra đời cho đến nay, quản lý nhà nước về gia đình đã đóng góp những kết quả nhất định đối với quá trình hình thành và phát triển của gia đình.

Trong những năm qua, Huyện đã quan tâm xây dựng, hoàn thiện các thể chế và triển khai các văn bản quy phạm pháp luật, chỉ đạo điều hành về lĩnh vực gia đình. Bên cạnh đó, các cơ quan quản lý nhà nước ở huyện cũng đã tham mưu các cấp có thẩm quyền ban hành nhiều văn bản với nội dung mới, phù hợp với từng địa phương, dân tộc, cập nhật theo chỉ đạo của Đảng, Nhà nước về công tác trong lĩnh vực gia đình.

Trong bối cảnh hội nhập hiện nay, gia đình huyện Bảo Lạc đang đối mặt với những thách thức không nhỏ về quy mô gia đình, chức năng, vai trò của gia đình đối với mỗi con người, cộng đồng. Điều này, đòi hỏi những người làm công tác quản lý nhà nước về gia đình phải có định hướng đúng đắn,

phù hợp với từng tộc người để hiện thực hóa những quan điểm, chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước đối với các gia đình ở huyện Bảo Lạc để làm cho nó thấm sâu vào từng gia đình, từng thành viên trong gia đình thì mới phát huy có hiệu quả vai trò, chức năng của gia đình đối với việc xây dựng và phát triển gia đình. Theo tác giả cần:

- Quan tâm hơn nữa việc xây dựng thể chế và triển khai các văn bản quy phạm pháp luật, chỉ đạo điều hành về lĩnh vực gia đình. Chú trọng việc tuyên truyền chính sách, pháp luật về gia đình để người dân trong huyện tiếp cận một cách đầy đủ nhất về đường lối, chủ trương của Đảng, Nhà nước.

- Nâng cao vai trò lãnh đạo của các cấp ủy, sự điều hành của các cấp chính quyền với công tác gia đình, hoàn thiện tổ chức bộ máy và nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ quản lý ở từng cơ quan, ban, ngành, đoàn thể.

- Phát huy vai trò nguồn lực cộng tác viên cộng đồng tại địa phương để các văn bản chính sách, pháp luật, kiến thức về gia đình đến từng ngõ ngách trong gia đình các dân tộc thiểu số trên địa bàn.

- Tăng cường nguồn lực tài chính cho công tác gia đình, đẩy mạnh công tác xã hội hóa các hoạt động phục vụ cho sự phát triển gia đình.

- Nâng cao chất lượng việc tổ chức các hoạt động hỗ trợ xây dựng gia đình. Cụ thể trong phát triển kinh tế hộ gia đình; hôn nhân gia đình; giáo dục đạo đức, lối sống trong gia đình; phòng, chống bạo lực gia đình; xây dựng gia đình văn hóa; tổ chức kỷ niệm ngày gia đình Việt Nam.

- Thường xuyên tiến hành công tác thanh tra, kiểm tra, xử lý vi phạm trong lĩnh vực gia đình, tổng kết biểu dương, khen thưởng và tăng cường xây dựng các mô hình, điển hình trong quá trình thực hiện nhằm tìm ra những cách làm hay, hiệu quả và nhân rộng các mô hình mới, điển hình tiên tiến.

Như vậy, các chính sách, pháp luật về gia đình sẽ giúp cho các chức năng của gia đình, các mối quan hệ trong gia đình thực sự trở thành động lực quan trọng để phát triển gia đình theo nguyên tắc: kế thừa truyền thống tốt đẹp của dân tộc và tiếp thu những tinh hoa của thời đại, xây dựng gia đình là tổ ấm yên bình, là chỗ dựa vững chắc của các thành viên, là tế bào lành mạnh của xã hội./.